

4

4: Zgodovinske značilnosti lovišča s posebnim namenom Kočevska Reka, kot so nekdanje zaprto območje, velika gozdnatost območja, ugodne prehranjevalne razmere ipd., so omogočile veliko vrstno pestrost najpomembnejših populacij divjadi in zveri v tem delu Evrope. Na sliki je rjavi medved (*Ursus arctos*).
foto: Janez Papež

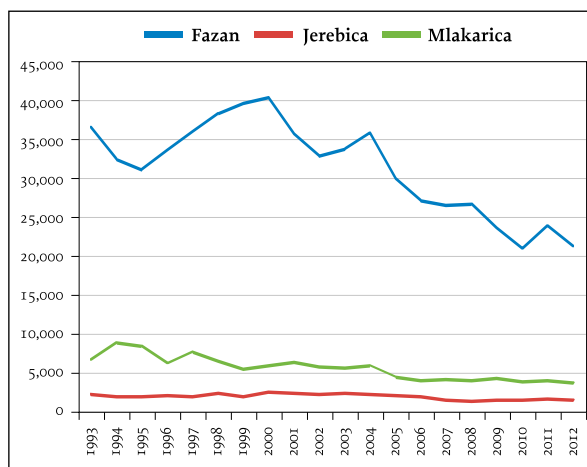

1

1: Leta 1976 je seznam lovnih vrst urejal *Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč*. Med lovno divjad je bilo uvrščenih 21 vrst ptic, med divjad, ki se je lahko lovila s posebnim dovoljenjem ministra, pa je spadalo še sedem vrst ptic, med njimi tudi krekovt (*Nucifraga caryocatactes*).
foto: Aleš Jagodnik

Kdo načrtuje lov in kako

Načrtovanje in upravljanje z lovnimi vrstami opravlja Zavod za gozdove Slovenije, ki je financiran iz proračunskih sredstev. Zavod po posameznih lovskih upravljalških območjih pripravlja osnutke Lovsko upravljalških načrtov, ki veljajo deset let (trenutno veljavni so za obdobje 2011–2020), na podlagi smernic v teh načrtih pa vsako leto pripravi tudi Letne načrte lovsko upravljalških območij. V Letnih načrtih je podana analiza odstrela, vlaganj, odškodnin in druge lovske dejavnosti v preteklem letu ter določitev lovskih kvot za prihodnje leto. Načrtovanje poteka v sodelovanju z lovskimi organizacijami, prav tako pa tudi z enotami Zavoda RS za varstvo narave in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ter z lokalnimi skupnostmi in drugimi organizacijami. Osnutke načrtov s sklepom sprejme minister za kmetijstvo in okolje.

Slika 1: Gibanje odstrela nekaterih lovnih vrst ptic v Sloveniji po letih v obdobju 1993–2012 (skupaj 773.919 živali)

Vir podatkov: Statistični letopisi (SURs) in tabela 1 (za leto 2012)

Seznam lovnih vrst ptic v slovenskem in evropskem pravu

// Tomaž Jančar

Slovenska lovska zakonodaja sodi med najnaprednejše v Evropi. Brez slabe vesti lahko zapišemo tudi, da je naravovarstvena zavest slovenskega lovstva lahko za vzor vsej Evropi. Vsaj do nedavnega je bilo tako. Zdajšnje vodstvo Lovske zveze Slovenije žal vodi slovensko lovstvo v nasprotno smer.

Za razumevanje, kako zelo je bilo slovensko lovstvo drugačno od primitivnega streljstva v nekaterih sosednjih državah, navajam odstavek iz *Predloga za zavarovanje prosto živečih divjih vrst živali, ki so vštete med divjad*, ki ga je aprila 1992 pripravil tedanji glavni republiški inšpektor za lovstvo in ribištvo Anton Simonič:

»Varovanje kljunača (o. p.: tako lovci imenujejo sloko) s celotno prepovedjo lova ne more izzvati nikakršne škode in zahtevati kakršne koli finančne odgovornosti. Vse, kar takšno varstvo zahteva, je odpoved sicer zelo zanimivemu lovu, ki pa nima nobenega drugega cilja in namena razen zadovoljevanja lovskih nagnjenj. Samo takšen cilj pa v današnjem času ne more več opravičevati odstreljevanja prav nobene žive vrste, kaj šele ogrožene, kot je kljunač. Seveda bi bilo varovanje same vrste nujno čimprej dopolniti tudi z varovanjem njenih naravnih habitatov v našem okolju.«

Takšna naravovarstvena predanost tedanjih naprednih predstavnikov lovstva je leta 1993 pripeljala do pomembne prelomnice pri pravni ureditvi lova. Sprejeta je bila *Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst*. Z njo so bile zavarovane številne do tedaj lovne vrste ptic. Lovnih je

ostalo tako le še šest vrst: mlakarica (*Anas platyrhynchos*), fazan (*Phasianus colchicus*), jerebica (*Perdix perdix*), siva vrana (*Corvus cornix*), sraka (*Pica pica*) in šoja (*Garrulus glandarius*).

Pred tem je seznam lovnih vrst urejal *Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč* iz leta 1976. Ta zakon je poznal tri kategorije divjadi: lovno divjad, nelovno divjad in vrste, ki jih je izjemoma dovoljeno loviti ob posebnem dovoljenju ministra. Med lovno divjad je bilo uvrščenih 21 vrst ptic (za podrobni seznam vrst ptic glej tabelo spodaj). Med divjad, ki se je lahko lovila s posebnim dovoljenjem ministra, je spadalo še sedem vrst ptic: planinski orel (*Aquila chrysaetos*), belka (*Lagopus muta*), kotorna (*Alectoris graeca*), prepelica (*Coturnix coturnix*), skalni golob (*Columba livia*), krekovt (*Nucifraga caryocatactes*) in kavka (*Corvus monedula*).

Seznam lovnih vrst po uredbi iz leta 1993 je z nekaj manjšimi spremembami ostal v veljavi do danes. S spremembo uredbe avgusta leta 2000 je bila z uredbe o zavarovanih vrstah izbrisana kontinentalna podvrsta kormorana (*Phalacrocorax carbo sinensis*). Naslednjo spremembo sta prinesla novi lovski zakon iz februarja leta 2004 in podrejena Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob iz septembra 2004. Po novi ureditvi med divjad spadajo le lovne vrste, kategorija nelovna divjad je bila torej ukinjena. Po tej ureditvi, ki velja še danes, je lovnih pet vrst prostoživečih ptic (mlakarica, fazan, siva vrana, sraka in šoja) ter v ujetništvu vzrejeni osebk jerebice.

S prvim majem 2004, dnevom vstopa Slovenije v Evropsko unijo, je pri nas začela veljati Ptičja direktiva. Na tedaj veljavni seznam lovnih vrst je to vplivalo minimalno. Med zavarovane vrste je bil ponovno uvrščen tudi kormoran. Ptičja direktiva močno zmanjšuje manevrski prostor za morebitne spremembe seznama lovnih vrst; na primer popolnoma prepoveduje lov ptic v času spomladanske selitve in v času gnezdenja. Lov ruševca (*Lyrurus tetrix*) in

divjega petelina (*T. urogallus*) na rastiščih v času svatovanja je tako prepovedan po vsej Uniji. Glede na dopustnost lova Ptičja direktiva ptice razvršča v tri skupine: (a) vrste, ki jih v Uniji ni dovoljeno loviti – takšnih je velika večina, med njimi tudi kormoran; (b) vrste, ki jih države članice lahko določijo za lovno divjad – takšnih vrst je 24, med njimi so tudi mlakarica, fazan, sloka (*Scolopax rusticola*) in kozica (*Gallinago gallinago*); ter (c) vrste, za katere že sama direktiva določa seznam držav, kjer jih je dovoljeno loviti – takšnih vrst je 58, med njimi so tudi ruševca, drozgi in vrani. Z bogatega potencialnega seznama lovnih vrst je Slovenija v predpristopnih pogajanjih zahtevala le tri: sivo vrano, srako in šoja. Ker Slovenija ni zahtevala ruševca, ta vrsta zdaj v Sloveniji ne more biti lovna. Ptičja direktiva pa prinaša še eno pomembno omejitev lova. Lov ne sme ogroziti ugodnega ohranitvenega stanja vrst, ki se lovijo. To pomeni, da država članica ne sme uvrstiti med lovne vrste takih ptic, ki so na njenem ozemlju ogrožene oziroma bi jih lov lahko ogrozil. Ker so sloka, kozica, jerebica in kreheljc (*Anas crecca*) v Sloveniji ogrožene gnezdilke, jih ni dovoljeno uvrstiti med lovno divjad.

2: »Varovanje sloke (*Scolopax rusticola*) s celotno prepovedjo lova ne more izzvati nikakršne škode in zahtevati kakršne koli finančne odgovornosti. Vse, kar takšno varstvo zahteva, je odpoved sicer zelo zanimivemu lovu, ki pa nima nobenega drugega cilja in namena razen zadovoljevanja lovskih nagnjenj. Samo takšen cilj pa v današnjem času ne more več opravičevati odstreljevanja prav nobene žive vrste, kaj šele ogrožene, kot je kljunač.

foto: Wouter Marck

njivska gos (<i>Anser fabalis</i>)	grivar (<i>Columba palumbus</i>)
mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>)	turška grlica (<i>Streptopelia decaocto</i>)
liska (<i>Fulica atra</i>)	divja grlica (<i>Streptopelia turtur</i>)
kreheljc (<i>Anas crecca</i>)	sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)
reglja (<i>Anas querquedula</i>)	kozica (<i>Gallinago gallinago</i>)
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	kragulj (<i>Accipiter gentilis</i>)
ruševca (<i>Lyrurus tetrix</i>)	skobec (<i>Accipiter nisus</i>)
fazan (<i>Phasianus colchicus</i>)	šoja (<i>Garrulus glandarius</i>)
španska kotorna (<i>Alectoris rufa</i>) (!)	sraka (<i>Pica pica</i>)
jerebica (<i>Perdix perdix</i>)	siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)
gozdni jereb (<i>Tetrastes bonasia</i>)	

Tabela: Seznam 21 vrst ptic, uvrščenih med lovno divjad po *Zakonu o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč* iz leta 1976